

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

NIEUWSBRIEF 23 - MEI 2016

Jac Maris, beeldhouwer van de wederopbouw

Na de Tweede Wereldoorlog werd er in het zwaar getroffen Nijmegen hard gewerkt aan herstel. De binnenstad kreeg een nieuw hart, stadhuis en kerken werden hersteld, winkelstraten herrezen uit het puin. Voor Jac Maris brak een drukke tijd aan, waarin hij vele werken maakte die nog steeds overal in Nijmegen te zien zijn.

De eerste opdrachten betroffen vooral oorlogsmonumenten: de gedenksteen voor verzetsstrijder Jan van Hoof (afb. 1) op de Waalbrug (1945), de plaquette voor gevallen ambtenaren in het stadhuis (1947), het herdenkingsmonument voor gevallen soldaten op Plein 1944 (1951) en het monument voor gevallen sporters, dat in 1952 korte tijd op de Goffert heeft gestaan, maar zich nu in de tuin van het Marishuis bevindt. Tevens maakte hij voor het Canisius College een monument voor gevallen sporters van Union (1946) en een voor de gevallen Canisianen (1947), dat recent op het schoolplein van het vernieuwde Canisius weer een plaats heeft gekregen.

Een tweede groep opdrachten had te maken met de wederopbouw in Nijmegen. Allereerst zij hier vermeld dat de twee grote heraldische leeuwen die Maris in 1941 had gemaakt voor de topgevels van het toen verbouwde stadhuis, de verwoesting van het gebouw door de Duitsers hadden overleefd en na de oorlog als symbool van overlevingsdrang boven de ruïnes uittorenden. Later zijn ze verplaatst en sieren tegenwoordig de Veerpoorttrappen (afb. 2). Toen in juni 1951 het grote flatcomplex op de hoek van Plein 1944 en de Houtstraat werd ingewijd, prijkte hoog op de gevel bij de hoek een Mercurius van Jac Maris. De oude klassieke god van de handel werd hier tot symbool van de nieuwe nering en wederopbouw in Nijmegen (afb. 3). Een jaar later werd op de hoek van de Broerstraat de nieuwe boekhandel van Kloosterman geopend, met boven de ingang een groot reliëf van Maris (niet meer aanwezig). In 1954 werd modehuis Gerzon heropend, in de Burchtstraat, tegenover het stadhuis, met onder de zes grote ramen reliëfs van Maris die plant en dier tonen die een rol spelen bij de productie van kleding (afb. 4). Opmerkelijk zijn de zes grote sgraffitoreliëfs tegen de muren van de inpandige balkons van de in 1955 vernieuwde schoenenzaak De Mandt, in het hartje van de Broerstraat (vanaf de straat nog steeds zichtbaar, bij huidige Etos). Daar bijna tegenover, eveneens uit 1955, de beeldjes van het carillon van Van Hout Ververgaard (nu in Het Valkhof).

Afb. 1. Gedenksteen Jan van Hoof, Waalbrug, 1945

Afb. 2. Leeuw gevel stadhuis, 1941, nu Veerpoorttrappen

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

Afb. 3. Mercurius, Plein 1944, 1951

Afb. 4. Reliëfs, Gerzon Burchtstraat, 1954

Afb. 5. De Vier Seizoenen, Jorisstraat, 1959

Minder bekend is de grote keramische meisjesfiguur, die staat voor de Vier Seizoenen, die in 1959 op een gevel op de hoek van de Jorisstraat en het Trajanusplein is aangebracht (afb. 5).

Een derde categorie opdrachten kwam van de kerken en kloosters in Nijmegen. De meeste van die opdrachten stonden overigens ook in relatie tot de wederopbouw van de stad. Zo maakte Maris in 1948 een Albertus Magnus voor de gevel van de Maria Geboortekerk aan de Berg en Dalseweg, ter vervanging van een beeld dat de oorlog niet had overleefd. In 1951 maakte hij een grote beeldengroep voor het tympaan in de Dominicuskerk in de Prof. Molkenboerstraat, waar de Dominicanen een nieuwe parochie stichtten, nu de eeuwenoude parochie in de Broerstraat, na de verwoesting van de Broerstraatkerk, was opgeheven. In 1951 volgde een Mater Dei-beeld voor het gelijknamige meisjesgymnasium. In 1952 bracht hij grote keramische reliëfs aan in het Albertinum, in een hoek van de kloostergang waar de overleden paters herdacht werden. In 1951 werd op de Doddendaal een nieuw complex ingewijd voor de Karmelieten. Voor hun kerk maakte Maris in 1958 een Sint Jozef met Kind (tegenwoordig in Karmelietenkerk Boxmeer). Voor de zijkapel van de nieuwe Molenstraatkerk maakte hij het altaar, dat er nog altijd staat.

Men kan deze lijst met kunst van Maris nog aanzienlijk uitbreiden, naarmate men zich verder van het stadscentrum verwijdert. Zo maakte Maris werk voor het vroegere postkantoor in de Dominicanenstraat (afb. 6), voor de Fatimaschool in de Thijmstraat, en voor scholen in de Bisonstraat en de Tapirstraat. In de dorpen rond Nijmegen vonden ook tientallen oorlogsmonumenten en religieuze werken een plaats. Met dat al is Jac Maris in de tijd van de wederopbouw een van de productiefste beeldhouwers geweest in het Rijk van Nijmegen.

Leo Ewals, conservator

Afb. 6. Postkantoor Dominicanenstraat, 1957

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

DE NIEUWE TENTOONSTELLING

Rob Maris - beeldhouwer 21 mei t/m 19 juni 2016

Binnenkort exposeert Rob Maris zijn beelden in het atelier van zijn oudoom Jac Maris, het Marishuis aan de Looistraat 57 in Heumen.

De opening is op zaterdag 21 mei om 15.00 uur. Noor Groenen zorgt voor een muzikale omlijsting van deze feestelijke gebeurtenis.

Meerdere kunstenaars uit de bekende Marisfamilie exposeerden al in Ateliermuseum Jac Maris. Dit keer is het Rob Maris uit Ugchelen. Zijn vele bezoeken aan het atelier van zijn oudoom Jac Maris zijn belangrijk geweest voor zijn ontwikkeling, zoals hij vertelt. Rob is de zoon van kunstschilder Jac. W. Maris, maar koos voor het beeldhouwen, zoals zijn oudoom Jac in deze artistieke familie van voornamelijk schilders, te beginnen bij Jacob, Willem en Matthijs Maris van de Haagse School.

Rob Maris werkt in brons, steen en ook glas. Hij heeft gewerkt in Oostenrijk, Zwitserland, Tsjechië en België voor instellingen en in opdracht van particulieren. Hij maakt gestileerde figuren van mens en dier, maar ook puur abstracte werken.

Wat het laatste betreft zijn de glasobjecten opmerkelijk. Hij maakt ze van glasplaatjes, die hij met grote precisie veelal verschoven aan elkaar vastzet. Het resultaat is door de transparantie van het glas heel beweeglijk en ruimtelijk.

Met zijn prachtige krachtige dierenfiguren is het niet verwonderlijk, dat hij o.a. opdrachten kreeg van de Apenheul, zoals de gorilla Bongo in al zijn kracht en toch ontroerend.

Rob Maris heeft zijn eigen stijl gevonden, maar met zijn veelzijdigheid is hij een waardig opvolger van Jac Maris. Het geëxposeerde werk van Rob Maris zou zijn oudoom dan ook beslist bevallen hebben.

Meer info: www.robmaris.nl en www.marishuis.nl

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

BOEK

Omdat de eerste druk van het boek *Jac Maris en de Tweede Wereldoorlog* is uitverkocht, heeft onze conservator Leo Ewals een tweede, herziene druk gemaakt.

In deze herziene druk is een aantal correcties en wijzigingen aangebracht en zijn er extra foto's opgenomen.

Prijs: € 12,00

http://www.marishuis.nl/?page_id=2596

AGENDA MARISHUIS

Zaterdag 10 september 2016

Opening expositie Nijmeegse exlibris.

Zondag 11 september 2016

Open Monumentendag.

Zaterdag 22 oktober 2016

Gelderse Museumdag.

INTERNATIONAAL

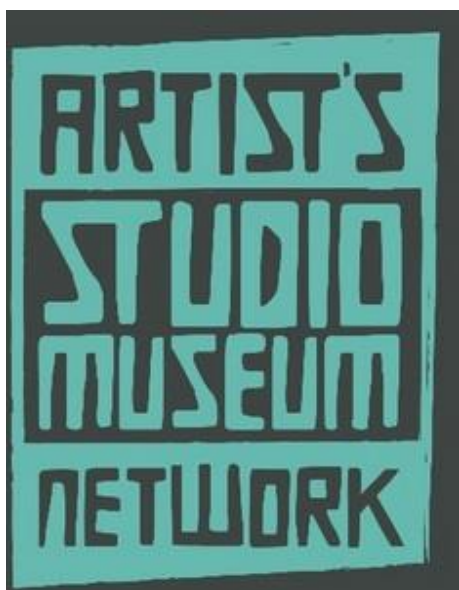
In januari 2016 heeft Watts Gallery (UK) het initiatief genomen om een internationale website in te richten waarop ateliermusea in Europa zich kunnen presenteren.

Er blijken in Europa nog vele ateliermusea te bestaan, musea waar de kunstenaar zelf gewoond en/of gewerkt heeft.

Ons museum heeft zich onlangs aangesloten bij dit 'Artist's Studio Museum Network'.

<http://artiststudiomuseum.org/>

<http://artiststudiomuseum.org/studio-museums/jac-maris-house/>

Ateliermuseum Jac Maris

Uitgave van Stichting Ateliermuseum Jac Maris

VRIJWILLIGER IN DE SCHIJNWERPER

Op Koningsdag 27 april 2016 heeft onze vrijwilliger **Guus Kuijs** een koninklijke onderscheiding mogen ontvangen uit handen van burgemeester Paul Mengde.

Guus heeft zich zijn leven lang gewijd aan de muziek, als docent en ook als koordirigent. In het Marishuis is hij een trouwe vrijwilliger die museumdiensten voor zijn rekening neemt.

Guus, van harte gefeliciteerd!

VRIENDEN VAN HET MARISHUIS

We stellen het bijzonder op prijs om Vrienden te maken.

Wilt u Vriend van het Marishuis worden, laat het ons weten, alvast hartelijk dank.

Op onze website vindt u alle informatie:

http://www.marishuis.nl/?page_id=3008

Heumen, mei 2016

Het bestuur van Stichting Ateliermuseum Jac Maris